

JAARVERSLAG FORMEEL OVERLEG

ONDERWIJSINSPECTIE - BEGELEIDINGSDIENSTEN

SCHOOLJAAR 2020-2021

1. VOORWOORD

Het Kwaliteitsdecreet van 8 mei 2009 gaf het overleg tussen de onderwijsinspectie en de pedagogische begeleidingsdiensten een formeel karakter en een duidelijke opdracht: een permanent overlegorgaan waarin de onderwijsinspectie en de pedagogische begeleidingsdiensten elkaar regelmatig ontmoeten overeenkomstig hun opdrachten (artikel 48). Daarenboven stelt dit artikel dat 'het overlegorgaan een jaarlijks rapport opmaakt over haar werking en dit bezorgt aan de Vlaamse Regering'. Een Besluit van de Vlaamse Regering van 27 april 2012 legde dit vast.

Het schooljaar 2020-2021 zal de geschiedenisboeken ingaan als een uitzonderlijk schooljaar. De coronacrisis (maart 2020) sleepte nog een volledig schooljaar aan en vroeg een ongeziene inzet en flexibiliteit van iedereen in het onderwijsveld. Meer dan ooit was het belangrijk dat het partnerschap van de kwaliteitsdriehoek erkend werd en dat de onderwijsinspectie en de pedagogische begeleidingsdiensten elkaar zeer regelmatig informeerden over hun (flexibele) aanpak en werking.

In dit jaarverslag geven we inzage in de topics die tijdens 2020-2021 werden behandeld in zowel het overkoepelende overleg als in de niveauspecifieke vergaderingen. Het zal niemand verbazen dat de coronapandemie en de gevolgen ervan voor de scholen, maar ook voor de onderwijsinspectie en de pedagogische begeleidingsdiensten grotendeels de agenda's inpalmden. Maar er was ook tijd en ruimte voor terugkerende agendapunten zoals de resultaten uit het jaarverslag van de onderwijsinspectie of de grote lijnen in de begeleidingsplannen van de begeleidingsdiensten en voor belangrijke beleidsvernieuwingen zoals de modernisering van het secundair onderwijs.

De agenda's van de vergaderingen werden zoals steeds samen met alle actoren bepaald. De vergaderingen vonden online plaats en het voorzitterschap was tijdens dit schooljaar in handen van de onderwijsinspectie.

2. NIVEAU-OVERSTIJGEND OVERLEGORGAAN

<https://drive.google.com/drive/folders/0B4NWDLBWn6sbfm9rY19BTDdPcDISX19yUkJDWFVYdXAwMkstdmN2dEI4OW9xaVFXLTQ3THc>

2.1 BIJEENKOMSTEN: DATA EN LEDEN TIJDENS HET SCHOOLJAAR 2020-2021

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2020-2021 samen op:

- 24 augustus 2020
- 29 oktober 2020
- 10 november 2020
- 19 februari 2021
- 7 mei 2021
- 20 augustus 2021

Leden van het overleg:

- PBD Katholiek Onderwijs Vlaanderen: Machteld Verhelst, Maarten Penninckx, Diane Van Hove
- PBD GO!: Saskia Lieveyns, Luc Vernailen
- PBD OVSG: Walentina Cools, Elias Hemelsoet
- PBD POV: Griet Mathieu, Marieke Van Nieuwenhuyze
- VOCVO: An Cloet, Inge Van Acker
- OKO: Kris Denys
- Onderwijsinspectie: Lieven Viaene, Els Vermeire, Karin Verweij, Wendy Franquet, Marjan Meulewaeter

Secretariaat van het overleg (voor dit schooljaar): Bieke Vander Elst (onderwijsinspectie)

Het voorzitterschap werd dit schooljaar opgenomen door de onderwijsinspectie.

2.2 INHOUD VAN DE BESPREKINGEN

De werkzaamheden van het overleg zijn grotendeels terug te brengen tot het op macroniveau elkaar informeren, samen afspraken maken en de organisatie van de niveauspecifieke overlegorganen en hun onderliggende platformen. Zo werd er dit schooljaar verdergewerkt aan een kader voor professionalisering van begeleiders en inspecteurs (wissellere(n)) en het duidelijk krijgen/houden van de rollen in de kwaliteitsdriehoek. Naast uiteraard het elkaar continu informeren over de aanpassingen van de eigen werkzaamheden omwille van de verschillende pandemiefasen in de coronacrisis.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Werking onderwijsinspectie 2020-2021 (aangepast aan de context van de coronacrisis): try-out korte doorlichtingen, ondersteunende bezoeken en verkennende onderzoeken

- Jaarverslag formeel overleg onderwijsinspectie - pedagogische begeleidingsdiensten 2019-2020
- Wissellere onderwijsspecteurs - pedagogisch begeleiders
- Rollen onderwijsinspectie - pedagogische begeleidingsdiensten
- Onderzoeksvragen vanuit de pedagogische begeleiding aan de onderwijsinspectie (ex-okan-leerlingen, data Onderwijsspiegel per onderwijsverstrekker ...)
- Onderzoeken en initiatieven vanuit de onderwijsinspectie: planlast, referentiekader KO (kwaliteitsvolle ondersteuning), upgrade instrumentarium Inspectie 2.0, financiële radar, GOK-controle en leerlingenbegeleiding, controle hbo5-opleidingen, een app voor vragenlijsten voorafgaand aan doorlichting of onderzoek ...
- Overzicht, aansturing en feedback van de niveauspecifieke vergaderingen onderwijsinspectie – pedagogische begeleiding
- Onderwijsspiegel 2021: preview
- Werking onderwijsinspectie bij de start van 2021-2022

3. NIVEAUSPECIFIEKE OVERLEGORGANEN

3.1 BASISONDERWIJS

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2020-2021 samen op 1 december, 8 maart en 16 juni.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Werkzaamheden van onderwijsinspectie en pedagogische begeleiding in de scholen tijdens de pandemie
- Brugfiguur van de onderwijsinspectie
- Paritaire colleges en doorlichtingen na advies 2A
- Schooldossier onderwijsinspectie
- GOK: kunnen scholen bijsturingen doorvoeren n.a.v. corona (actie - doel - of zelfs focus)?
- Nood aan overleg op niveau van inspecteurs en begeleiders (naar analogie met so)?
- De rol van het CLB binnen de klassenraden in het buo
- Leerachterstand en (inzetten op) essentiële doelen
- Thema kleuteronderwijs: visie, evalueren, taalintegratietrajecten ...
- Leerlingenbegeleiding: leren en studeren / inzetten SES-middelen
- Meertaligheid benutten als kracht
- Begeleidingsplannen: in grote lijnen

3.2 SECUNDAIR ONDERWIJS

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2020-2021 samen op 4 maart, 16 juni en 20 augustus.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Tussentijdse informatie over de ondersteunende bezoeken
- Bewaartijd leerlinggebonden documenten buso
- Bewaren van door leerlingen digitaal aangeleverd werk
- Onderzoek topsportscholen
- Organisatiemodel overleg inspectie-begeleiding so
- Onderwijskwaliteit en nieuwe regelgeving
- Ondersteunende bezoeken 'basisgeletterdheid': toelichting bij de tendensen
- Klankbordgroep modernisering: FAQ

Onder het niveauspecifieke overlegorgaan secundair onderwijs functioneren volgende overlegplatformen:

3.2.1 AARDRIJKSKUNDE

Het overleg kwam niet samen tijdens het schooljaar 2020-2021.

3.2.2 ECONOMIE EN HANDEL

Het overleg kwam niet samen tijdens het schooljaar 2020-2021.

3.2.3 (KUNST)GESCHIEDENIS

Het overleg kwam niet samen tijdens het schooljaar 2020-2021.

3.2.4 'HARDE' SECTOR

Het overleg kwam niet samen tijdens het schooljaar 2020-2021.

3.2.5 HUMANE WETENSCHAPPEN

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2020-2021 samen op 8 december en 24 juni.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Onderzoek onderwijsleerpraktijk:
 - Ontwikkelingsschalen evaluatie en feedback
 - Duiding bij 'voorbeelden van goede praktijk'
 - Score ontwikkelingschalen
- Doorlichtingsverslag en eigen reflectieverslagen van de school
- Coronacrisis: uitwissel van ervaringen over werkpunten, doelenselectie, evaluatie
- Doorlichten
 - Hoe gaat de inspectie om met de uitrol van de modernisering?

- Hoe kijkt de inspectie naar het specifiek gedeelte van HW (en ook MWW)? Hoe kijkt men naar het samenbrengen van filosofie/kunstbeschouwing/ sociologie-psychologie?
- Hoe kijkt de inspectie naar (/ Wat verwacht de inspectie van) horizontale samenhang in het specifiek gedeelte HUM/Maatschappij- en welzijnswetenschappen?
- Hoe kijkt de inspectie naar (/ Wat verwacht de inspectie van) horizontale samenhang tussen het specifiek gedeelte (HUM/Maatschappij- en welzijnswetenschappen) en de basisvorming?
- Wat brengt de voorbereiding op de modernisering teweeg in de scholen? Welke ervaringen hebben de PBD? Zijn er duidelijke kansen of bedreigingen, bijvoorbeeld inhoudelijk, of naar organisatie toe (inzet van de leraren)?
- Wat wordt er verwacht inzake de verschillende soorten kennis (taxonomie Bloom) in evaluatie (en in aanbod)?
- Sinds kort is er de mogelijkheid dat de PBD aanwezig is op eerste of eindgesprek van een doorlichting. Hoe staat de inspectie-HW daar tegenover?
- Organisatie van de PBD ifv de modernisering: welke wetenschapsdomeinen en/of BK's en/of sleutelcompetenties kunnen we voor dit overleg logisch samenbrengen?
- Erkenning: Hoe gaat de inspectie om met scholen die HW of MWW voor het eerst aanvragen?

3.2.6 KLASSIEKE TALEN

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2020-2021 samen op 3 juni.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Terugkoppeling afspraken klankbordgroep modernisering
- Eindtermen - leerplannen
- Taxonomie
 - Hoe gaan we om met de verschillende soorten kennis (feitenkennis ...) in aanbod én evaluatie?
 - Hoe begrijpen we de verschillende denkvaardigheden?
- Vertalen: wat verstaan we eronder?
- Diachronie: wat zijn de verwachtingen?
- Standpunt onderwijsinspectie m.b.t. handboeken
- Doelstelling 'uitspraak' (prosodie)

3.2.7 KUNSTEN

Het overleg kwam niet samen tijdens het schooljaar 2020-2021.

3.2.8 LO – SPORT

Het overleg kwam niet samen tijdens het schooljaar 2020-2021.

3.2.9 NATUURWETENSCHAPPEN & LAND- EN TUINBOUW

Het overleg kwam niet samen tijdens het schooljaar 2020-2021.

3.2.10 NEDERLANDS EN MODERNE VREEMDE TALEN

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2020-2021 samen op 23 maart, 4 juni en 16 juni.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Afspraken klankbordgroep m.b.t. regelgeving modernisering so in de eerste graad
- Ondersteunende bezoeken door de onderwijsinspectie in scholen: toelichting
- Interpretatie van de cognitieve dimensie a.d.h.v. casussen
- Aanbod sleutelcompetentie 3 in de B-stroom
- Verwachtingen naar aanbod en evaluatie van kennis
- Basisgeletterdheid
- Interpretatie van de cognitieve dimensie a.d.h.v. casussen
- Eindterm 2.8 basisvorming 2^e graad D-finaliteit + Cesuurdoel 02.12.01

3.2.11 PAV

Het overleg kwam niet samen tijdens het schooljaar 2020-2021.

3.2.12 WISKUNDE

Het overleg kwam niet samen tijdens het schooljaar 2020-2021.

3.2.13 'ZACHTE' SECTOR

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2020-2021 samen op 8 december en 24 juni.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Ervaringen bij korte doorlichtingen/ondersteunende bezoeken?
- Onderscheid tussen de inschalingsniveaus (bijv. 'volgens de verwachting' en 'overstijgt'). Kan het verschil met een voorbeeld geduid worden?
- Ontwikkelingsschalen voor de tweede onderzoeksvraag?
- Bezorgdheid over de beknopte verslaggeving van een doorlichting
- Analyses van de doorlichtingsverslagen zachte sector
- Welke bezorgdheden stelt de onderwijsinspectie naar aanleiding van de coronacrisis vast over de organisatie van praktijklessen en stages?
- Is er een nieuw toelichtingskader voor 1ste graad? Opzet eerste graad horizonverruiming, leren kiezen, zelfconceptverheldering. Hoe neemt de inspectie dit op bij hun doorlichtingen eerste graad?
- Hoe gaat de inspectie om met de uitrol van de modernisering?
 - Is er sprake van een gedoogperiode voor de vernieuwing vanaf het derde jaar?
 - Hoe gaat de inspectie om met scholen die bepaalde richtingen voor het eerst aanvragen of met nieuwe studierichtingen die een aangepaste infrastructuur vragen?

- Bestaat de mogelijkheid dat de PBD aanwezig is op het eerste of eindgesprek van een doorlichting? Hoe staat de inspectie zachte sector daar tegenover?
- FAQ Modernisering 1ste graad: afspraken klankbordgroep

3.2.14 DBSO

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2020-2021 samen op 16 december en 23 juni.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Modernisering dbso:
 - Implementatie nieuwe ET 2de graad
 - Inkanteling leren en werken
- Voltijds engagement
- Coronapandemie versus certificering / Moeilijk te realiseren opleidingsdoelen
- Screening arbeidsrijpheid – arbeidsbereidheid, specifiek dbso / Bepalen beginsituatieanalyse BGV
- Ondersteunende bezoeken CLW's
- Afstandsonderwijs
- Doelstellingen PAV integreren en evalueren op de werkplek
- Homogene klasgroepen vormen voor MVT
- Onderwijsspiegel 2021: passages dbso
- Hoe gaat de inspectie de algemene vorming bekijken in het kader van de modernisering? Vanuit het standpunt vakken? Vanuit het standpunt sleutelcompetenties? Vanuit het standpunt PAV? Welke belangrijke pijlers neemt de inspectie op of hoe ziet de inspectie dit? Hoe ziet de inspectie de samenwerking algemene vorming - beroepsgerichte vorming?
- Evaluatie haalbaar maken voor de mentor: vereenvoudigen én tegelijk meer diepgang beogen door te vertrekken vanuit de activiteiten in plaats van de competenties van het ST. Hoe kijkt de inspectie hiernaar?

3.2.15 BUSO

Het overleg kwam niet samen tijdens het schooljaar 2020-2021.

3.3 VOLWASSENENONDERWIJS

Het overleg kwam niet samen tijdens het schooljaar 2020-2021.

3.4 DEELTIJDS KUNSTONDERWIJS

Het overleg kwam kwam niet samen tijdens het schooljaar 2020-2021.

3.5 CLB

Het overleg kwam kwam niet samen tijdens het schooljaar 2020-2021.

SLOT

Ondanks de corona-beperkingen afgelopen schooljaar om zowel de reguliere werking voort te zetten als om elkaar te ontmoeten, vonden de verschillende vergaderingen tussen de onderwijsinspectie en de begeleidingsdiensten plaats. Het schooljaar voordien werd er al aangekondigd dat er een herziening in de maak was voor de verschillende deelplatformen secundair onderwijs (so). Op de valreep (tijdens de laatste vergadering van het niveauspecifieke overleg so) werd er beslist om de overlegstructuur te herschikken naar analogie met de studiedomeinen van de modernisering. Het hieropvolgende jaarverslag zal dan ook opgebouwd zijn volgens de gewijzigde overlegstructuur.

Ondanks de ietwat aangepaste manier van (digitaal) vergaderen, was het formeel overleg in schooljaar 2020-2021 voor alle partners nog steeds een kans tot overleg, tot samenwerking ook, ieder vanuit zijn eigen werking en opvattingen. Het komende jaar neemt Katholiek Onderwijs Vlaanderen het voorzitterschap over.